

Vallankumouksen soturi

Monet ovat ne sosialismin esitaiteilijat, joiden elämänanka on katkennut ennen aikaansa keskellä maailman sodan hirvittävästä temmellystä. Monen elämä murtui jo heti sodan alussa ja toisia, jotka keskellä sodan pauhua ovat koettaneet kantaa vallankumouksen soittoa läpi myrskyjen ja myllerrysten, on kaatunut yksi toisensa perästä väkivaltaisten voimain maahan lyömänä. Vielä avonaisten hautojen partaalla seisovien vallankumoussoturien saattajille saapuu jo uusia turmanviestejä uljaitten lipun kantajiemme odottamattomista kohtaloista. Sellainen viesti oli meille uutinen Liebknechtin väkivaltaisesta kuolemasta. Hän kaatui keskellä vallankumouskevättä, köyhälistön vihollisten irtilaskemain kavalain voimain iskusta, luokkatietoisien proletaariaatin tinkimätön taistelujulistus huulillaan.

Heti maailman sodan alussa korotti Liebknecht äänensä nykyajan suurinta mahtia, militarismia vastaan. Hän sai virua vankilassa kirjotuksiansa ja puheittensa johdosta. Mutta se ei väimentanut hänen ääntään. Hän astui esiin uusin innoin ja paljasti koko maailman edessä tähän maailman paloon johtaneet militaristien vehkeilyt. Hän osotti kuinka Kruppin kanuunayhtiö oli salaisiin toimin valmistellut sodan roviota. Hän paljasti korkeiden hallitusviranomaisten harjoittamia vääryyksiä ja näytti kuinka kullalla ja hopealla korkeita arvoasemia saavutettiin. Ja kun koko Saksa alistuvaisena mateli keisarillisen Saksan edessä ja viskasi sen käytettäväiksi aineelliset ja henkiset apukeinonsa, niin asettui Liebknecht julkisuudessa koko junkkerimahtia vastaan. Se oli hän, joka poikkeuksetta antoi äänensä itse sotatoimia ja myöskin sotavarojen myöntämistä vastaan. Tämän kautta sai hän päällensä oman puolueensa suuren enemmistön, puhumattakaan siitä, että suuri osa kansasta piti häntä maansa kurjimpana petturina.

Liebknecht luonnollisesti tiesi, ettei hänen takanaan ole minkäänlaista järjestynyttä voimaa, ei edes omaa puolue-

koneistoa. Hän tiesi toimivansa vastoin enemmistön tunnustamia sääntöjä, vastoin virkavallan ja puoluekoneiston tahtoa. Mutta omista oikeuksistaan kiinni pitävän köyhälistön ja vallankumouksellisen sosialismin asia vaati toista. Hän korotti katseensa kauas ja korkealle, kansainvälisen sosialismin suuria vaatimuksia ja päämääriä kohti. Silloin kun Saksan sosialidemokraattinen puolue lupasi verirahoja keisarin hallitukselle, nousi Liebknecht keskellä valtauokan ja omien työläistoveriensakin tuomitsevaa painostusta sitä vastaan. Hän seisoi koko ajanvirtaa vastaan, kielsi tuulet ja salamet ja sillä keinoin sai päällensä ankarat kirot. Mutta hän ei voinut pidättää itseään. Ei siksi, että hän oli määrätty persona, että hän oli Liebknecht, vaan siksi, koska sosialismin suuri asia oli elävöittänyt hänessä, syöpyntä hänen vereensä.

Näin Liebknecht rikkoi avoimesti omaa puoluetta, koko virallista ja epävirallista Saksaa vastaan, eivätkä ne koskaan sitä hänelle anteesi antaneet. Mutta suuri osa maailmaa on antanut ja valtavat työväen joukot maan äärestä toiseen nyt siunaavat näitä raskaiden koettelemusten aikana tehtyjä tekoja.

Silloin kun saksalaisen sosialidemokraatian lipun kantajat jättivät periaatteensa paperille kuolleeksi kirjaimeksi ja polkivat maahan köyhälistön taisteluperiaatteet militarismin fraasien sokaisemana, terotti Liebknecht työläisille ja koko maan väestölle, mitä aika heiltä nneenkaikeaa vaati. "Tämä sota", hän sanoi, "johon kansalla ei ole mitään osaa ja jota ei ole julistettu kansan edun takia, on imperialismin sotaa maailmanmarkkinain valtaamiseksi, poliittisen vallan saavuttamiseksi maailman tärkeimpien alueiden ylitse, sotaa tehtailijain ja pankkiirien hyväksi. Asevoimain kannalta se on kamppailua salaisen diplomaatian kautta valmistettujen vehkeilyjen toteuttamiseksi." Liebknecht tahtoi myöskin samalla terottaa omille puoluetovereilleen, että eräässä suhteessa sota "on napoleoni-

lainen yritys kasvavan työväenliikkeen murskaamiseksi. Näin paljon on varmaa, huolimatta kaikista kyynillisistä yrityksistä kansajoukkojen harhaanjohtamiseksi. Minä annoin vastalauseeni Belgian ja Luxemburgin loukkaamista vastaan. Minä protesteerasin aluevaltaussuunnitelmia, sotilasdiktatuuria ja valtiollisten ja taloudellisten velvollisuuksien unohtamista vastaan.

Kaikki tämä muistuttaa sitä mitä Liebknechtin isä puhui aikoinaan Saksan työväenjoukoille. Liebknecht oli kaikista päättäen isänsä poika. Muistellessaan minkä puolesta hänen isänsä oli väijäämättömästi taistellut, mahtoi hän saada uutta rohkeutta ja mielen lujuutta selvoessaan nyt saman asian puolesta samaa vihollista vastaan. "Meidän taistelussamme militarismia vastaan," lausui Wilhelm Liebknecht vainaja eräessä puheessaan Zurichissa vuonna 1893 "me emme ole antaneet perään hiuskarvankaan vertaa. Elsas Lothrigin valtaamissako? Me annoimme tuomiomme sen johdosta. Me tuomitsimme sitä rikoksena. Minä olen lausunut sen julki valtiopäivillä, militaristisen Saksan edessä. Minä olen uudistanut tämän tuomion kansan edessä. Ja me olemme saaneet maksaa tämän lausunnon, minä ja minun toverini, katkerilla vankilatuo- miolla. Ei yhtä ainota miestä, ei yhtään penniä, siinä on meidän ohjelmamme. Siitä saakka kun tämä ohjelma hyväksyttiin, ei meidän puolueemme ole antanut yhtään miestä, eikä yhtään penniä Saksan armeijalle. Silloin kun kansanjoukot ovat sosialisteja, niin militaristien päivät ovat luetut."

On aivan kuin näistä sanoista kalskaltaisia nuoremman Liebknechtin taisteluhoito. Vanha oli antanut tämän neuvon ikäänkuin varoituksena tulevaisuuden varalta. Liebknecht korotti nyt tämän huudon aikana, jolloin oli kysymys tämän asian käytännöllisestä ratkaisusta. Hän ei voinut muuta tehdä. Se oli kokemuksissa karaistuneen esitaistelijan, hänen omansa isänsä vaatimus, hänen ja koko vallankumouksellisen työväen taisteluvaatimus, jolle hän oli elämänsä vannonut.

Vanha Liebknecht kuoli v. 1900. Karl Liebknecht harjoitti tällöin lakimiehen ammattia Berliinissä. Hän oli

syntynyt vuonna 1871, jolloin hänen isänsä kävi sitkeää taistelua saksalaista chauvinismia vastaan. Itsenäisyyden ja vapauden aatteet, joskin epämääräisinä, ovat epäilemättä juurtuneet häneen jo nuorena. Liebknecht tutki lakitiedettä Leipzigiissä ja suoritettuaan tutkinnon vuonna 1893 hän siirtyi Berliiniin. Palveltuaan sotaväessä hän ryhtyi harjoittamaan lakimiehen ammattia. Isänsä kuoleman jälkeen vuonna 1902 hänet valittiin Berliinin kaupungin hallitukseen. Vuonna 1907 hän julkaisi paljon huomiota herättäneen teoksensa "Militarismi ja antimilitarismi." Hallitus kielsi kuitenkin kirjan levittämisen ja pisti Liebknechtin kahdeksantoista kuukauden vankeuteen maan petturuudesta syytettynä. Päästyään vankilasta Liebknecht valittiin Preussin lainlaatikuntaan. Hän oli tällöin 37 vuoden ikäinen.

Vankeutensa kautta oli Liebknecht joutunut "merkittyjen" miesten joukkoon. Mutta sosialismin nouseva voima kannusti häntä rohkeana eteenpäin. Sitä mitä hän oli ennen puhunut pekkänä puoluemiehenä kansanjoukoille, alkoi hän nyt avoimesti julistaa eduskunnan puhujalavalta. Ja hänen pitämänsä puheet osoittivat, että Saksan sosialidemokraattisen puolueen keskuudessa oli noussut mies, jolle köyhälistön vallankumous ei ole vain pelkkä sana ja käytännöstä irrallaan oleva teoria. Ne sosialistit, jotka ennen kaikkea vaativat puolueelta selvää ja horjumatonta kantaa päivän käytännöllisissä kysymyksissä, alkoivat pitää Liebknechtia miehenä, johon voidaan luottaa suurten joukkojen väijäämättömänä esitaistelijana. Virkavallan raivolla Liebknechtia vastaan ei ollut rajoja. Saman tekevää. Hän kulki päättäväisenä eteenpäin oman voimansa noususta rohkaistuneen sosialidemokraattisen liikkeen viittomaa tietä.

Tulivat sitten vuoden 1912 vaalit, joiden kautta sosialistit lähettivät 110 edustajaa parlamenttiin, eli 26 edustajaa enemmän kuin mitä ennen oli ollut. Se oli järjestymisen tiellä olevien työläisjoukkojen peittelemätön vastaus valtuokan vetoomuksiin. Liebknecht valittiin tällöin eduskuntaan melkein keisarin ikkunan alta Potsdamista. Se oli

katkera isku hallitukselle, joka koetti tällöin Marokon selkkausten varjossa pitää työläiset mukanaan. Se menettely, jolla Bismarckin niin usein onnistui ajaa pyyteensä perille militaristisen Saksan lujittamiseksi ja laajentamiseksi, ei nyt enään vedehlyt. Vaalien tulokset osoittivat, että väestö, joka nyt antoi äänensä kuuluville sosialidemokraattisen puolueen kautta, oli tyytymätön hallituksen politiikkaan niin Marokkokokysmyksessä kuin muussakin. Ja niin Marokkokokysmykseen liittyvät hallituksen suunnitelmat huihtuivat kokoon, asetta hapuileva militarismin käsi painui hervottomana alas kun miljoonat järjestyneet työläiset huusivat "seis".

Siitä saakka kun Liebknecht ensi keran välittin sosialistien edustajana parlamenttiin, alkoi hän toimia entistä suuremmalla ponnella sosialistipuolueen käytännöllisiä tehtäviä varten. Saksan virkavallan ja militaristisen komennon työskentelyä hän ei saattanut hetkeksiäkään unohtaa. Niitä vastaan hyökkääminen muodosti tärkeän osan hänen ohjelmassaan. Vuonna 1913 herätti hän koko maailman huomion puoleensa tekemällä paljastuksia mitenkä Kruppin kanuunayhtiö oli salaisissa vehkeilyissä eräitten vaikutusvaltaisten hallitusviranomaisten kanssa. Tämän paljastuksen yhteydessä Liebknecht osotti, kuinka eräs Kruppin toimihenkilö, nimeltä Brandt, oli järjestelmällisesti lahjonut sotatoimiston viranomaisia, jotka sitten olivat antaneet Kruppin yhtiölle salaisia tietoja Kruppin kilpailijain hallitukselle tekemistä tarjouksista sotatarpeiden valmistamista varten. Liebknecht oli saanut käsiinsä suuren joukon Brandtin asiakirjoja, jotka eittämättömästi todistivat hallitusviranomaisten salaiset vehkeilyt Kruppin yhtiön kanssa. Näiden paljastusten johdosta toimitettiin sitten seitsemän vangitsemista. Vangit-tuun joukossa oli eräs sotatoimiston jäsen, neljä tykistöosaston luutnanttia ja kaksi alemmaa virkailijaa. Sotaoikeus tuomitsi heidät lievempiin rangaistuksiin. Myöhemmin joutui sitten Kruppin korkeimpia viranomaisia vastaamaan syytökseen hallituksen jäsenten lahjomisesta. Kruppin entiselle johtajalle tuomittiin sakkoa ja Brandt tuomittiin neljän kuukauden vankeuteen.

Liebknecht jatkoi militaristisen maahdin maahan repimistä uusilla paljastuksilla vuonna 1914, jolloin hän taas toi julkisuuteen, kuinka useat hallituksen jäsenet ja armeijan upseerit olivat Krupp-yhtiön osakkaita. Samalla hän teki selvää kuinka saksalaiset asetehtaat olivat kansainvälisiä laitoksia. Hänen paljastuksiensa kautta sai koko maailma tietää, että suuren Skoda yhtiön sotatarvetehtaiden takana ei ollut ainoastaan saksalaista, vaan myöskin ranskalaista ja englantilaista pääomaa. Hän teki paljastuksia kansainvälisestä ruutitrustista kuin myöskin kansainvälisen sotalaivastustin toiminnasta.

Näiden paljastustensa yhteydessä hän samalla puhui aina varmuudella pian lähenevästä keisarikahdin kukistumisesta. Hän tiesi, että sellainen järjestys, sellainen mahtivallat, jonka juuret olivat jo perinpohjin mädät, ei voinut pysyä pystyssä nousevien vihuriin edessä.

Päivänvaloon pengottujen keisarikahdin vehkeilyjen sarjaa lisäsi Liebknecht vielä n. k. Lindenauin paljastuksella, josta kävi selville kuinka hallituksen viranomaiset olivat tahrineet kätensä arvoasemien myymisellä.

Kun sitten Saksan sosialidemokraattinen puolue hämmästytti ei ainoastaan eri maiden sosialisteja, vaan koko maailmaa äänestämällä sodan puolesta, korotti Liebknecht äänekkään vastalauseen sitä vastaan. Eräessä valtiopäivillä pitämässään puheessaan, jolla hän saatoi keisarivallan taakse asettuneen eduskunnan raivoihinsa, lausui Liebknecht m. m. seuraavaa:

"Kansan innostusta koetetaan muun ohella liefsota sillä huudolla, että sotaa käydään tsaarismia vastaan Europan vapauttamiseksi ja kuitenkin, sosialisteja lukuunottamatta kaikki yhteiskuntakerrokset ajavat kiinteästi takaa omia luokkapyyteitään. Kansanjoukot jäävät odottavalle kannalle sodan loppuun saakka, mutta sillä välin tulee mitä synkin taantumus juhlimaan riemukulkuun Jumalan rauhallisen kansan nimen varjossa. Mutta kansalta puuttuu nykyään oikeuksia enemmän kuin milloinkaan ennen. Tämä sota osottaa verisellä tavalla kuinka vahingollinen kapitalistien järjestelmä on suurten kansanjoukkojen eduille."

“Me näemme virkavallassa ja yksilöllisessä hällituksessa yhden lähimmän syyn tähän sotaan. Meidän ystävämme Englannissa ja Ranskassa, joita lähelle me pyrimme nykyään enemmän kuin koskaan ennen, vaativat myöskin kansavaltaisen politiikan seuraamista. Meidän sotilaamme juoksuhaudoissaan tulevat heristämään nyrkkejään saatuaan tietoja tästä istunnosta. Suurin osa heistä joutuu kurjaan asemaan sodan päätyttyä. Niin ovat asiat, että ainoastaan jatkuvan kamppailun kautta voimme me parantaa asemaamme. Toivokaamme, että me voisimme mahdollisimman pian alkaa kansainvälisen toimintamme. Pois jumalien tekopyhyys. Rauha.”

Vähän tämän jälkeen joutui Liebknecht sitten sota-oikeuden tutkittavaksi ja tuomittavaksi sen johdosta kun oli äänestänyt sotavarojen myöntämistä vastaan. Hän joutui vankeuteen ja viimein hänet määrättiin armeijaan. Ajan tullen sai hän taas tilaisuuden esiintyä julkisuudessa ja jatkaa suurta työtään. Moninaisella tavalla hän koetti koota työväenluokan voimia, niin että se olisi voinut riuhtaista itsensä irti militaristien sotamasinän komennosta. Muun muassa tiukkasit hän hallitukselta olisi-ko se valmis ryhtymään neuvottele-

maan rauhasta ja luopumaan vallotussuunnitelmistaan. Tällaista työtä jatkuviin siihen saakka kunnes keisarillisen valtavan tuomion hetki oli lyönyt.

Liebknechtin myöhäisempi toiminta, joka tunnetaan hänen väsymättömänä toimintanaan tinkimättömien vallankumousvaatimusten puolesta, on vain ollut hänen aikaisempain pyrkimystensä johdonmukaista jatkamista. Jos hän on ollut taistelun haluinen ja ryntäilevä, jos hän on ollut kakkua vähänkin porvarilliselta vivahtavia toimia vierova, niin osottaa se vaan niiden aatteiden sisäistä olemusta, joiden puolesta hän on puhunut ja kamppailut. Jos hän on ollut sovittelematon toiselta kannalla olevien työväen ainesten kanssa, niin on se vaan osotuksena tinkimättömään luokkavoimaan luottavasta ja pyrkivästä vallankumouksellisesta sosialismista. Hänen hyökkäävä persoonallisuutensa oli vain henkilöittynyt esikuva siitä laajasuuntaisesta liikkeestä, jonka avulla vallankumouksellisen sosialismin lippua kantava köyhälistö tulee raivaamaan kaikki telheet lopullisen vapautuksensa tieltä.

Liebknecht taisteli sielultaan ja ruumiiltaan tämän liikkeen mukana. Sille hän eli ja sen puolesta taistellen hän kaatui veriruuus rinnassaan.

Driplet.

VAROTUSMERKKI

Talvisesta jääpeitteestä pari päivää sitten vapautuneen Neva-joen pintaa halkoivat pienet höyryalukset, tuprutellen sakeata savuaan kevättuuliin. Siellä täällä veden samealla pinnalla ajelehti vielä joitakin jäälohkareita matkalia Suomen lahden syliin.

Aurinko heloitti kuin parhaalla heinäpoudalla. Se kimalteli kirkkojen siipulikuoleissa, kuivailli löyhkääviä lätköitä ja leppoisasti lämmitti laivatelakan laiturilla “päivällislevollaan” loikovan nuoren sähkötyöläisen hien ja liian tuhrimia kasvoja, voimakasta rintaa ja koko olemusta.

Kädet ristissä niskan alla hän loikoo siinä päiväpaisteen lämmittämällä laiturilankuilla kuunnellen, kun ruostuneen koneen osan päällä istuva tuuheapartainen seppi lukee hiljaisella äänellä jotakin hyvin ohuelle paperille painettua lentolehtisen tapaista. Rintansa aaltoilee voimakkaammin, kun hän kuulee “maanalaisen” työväenlehden viimeisiä viestejä kuolemaan tuomituista vallankumoustaistelijoista ja kuvauksia tsaarin uusista kuristussuunnitelmista.

“Isä tsaari ja koko kapitalistiluokka kai kuvittelevat vallankumouksellisuuden olevan pian kokonaan pois juurite-